

Міністерство освіти і науки України
Національний університет водного господарства та
природокористування
Навчально-науковий інститут економіки та менеджменту
Кафедра обліку і аудиту

06-02-297М

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

та завдання для практичних занять та самостійної роботи
з навчальної дисципліни «Фінансовий контроль»
для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня за
освітньо-професійною програмою «Облік і оподаткування»
спеціальності 071 «Облік і оподаткування»
денної та заочної форм навчання»

Рекомендовано
науково-методичною радою
з якості ННІЕМ
протокол № 6 від
«02» червня 2021 р.

Рівне – 2021

Методичні вказівки та завдання для практичних занять та самостійної роботи з навчальної дисципліни «Фінансовий контроль» для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня за освітньо-професійною програмою «Облік і оподаткування» спеціальності 071 «Облік і оподаткування» денної та заочної форм навчання. [Електронне видання] / Антонюк О. Р., Левицька С. О. – Рівне : НУВГП, 2021. – 43 с.

Укладачі: Антонюк О. Р., д.е.н., доцент, професор кафедри обліку і аудиту;

Левицька С. О., д.е.н., професор, професор кафедри обліку і аудиту.

Відповідальний за випуск: Позняковська Н. М., к.е.н., доцент, завідувач кафедри обліку і аудиту.

Керівник групи забезпечення
к.е.н., професор

Зубілевич С. Я.

ЗМІСТ

1. Загальні положення вивчення навчальної дисципліни	3
2. Планування та організація вивчення навчальної дисципліни.....	3
3. Тематичний зміст навчальної практичних занять та самостійної роботи.....	6
4. Список основних рекомендованих джерел до вивчення навчальної дисципліни	39
Додаток.....	40

© Антонюк О. Р.,
Левицька С. О., 2021
НУВГП, 2021

1. Загальні положення вивчення навчальної дисципліни

Дисципліна «Фінансовий контроль» вивчається студентами денної та заочної форм навчання спец. 071 «Облік і оподаткування» згідно освітньо-професійної програми.

Навчальна дисципліна «Фінансовий контроль» є однією з професійно орієнтованих дисциплін, що дозволяє набути компетентності та результати з контролю та аудиту фінансової діяльності суб'єктів державного та підприємницького сектору економіки. В процесі вивчення дисципліни здобувачі набудуть вміння організовувати процес контролю та аудиту суб'єктів господарювання, реалізовувати його на практиці, виконувати комплекс контрольних та аудиторських процедур, оформлювати робочі та підсумкові документи за результатами виконання державного фінансового аудиту, незалежного аудиту фінансової звітності, інших видів аудиту, виконання аудиторських послуг, робити висновки та пропозиції.

2. Планування та організація вивчення навчальної дисципліни

Робота здобувачів під час вивчення навчальної дисципліни «Фінансовий контроль» включає такі форми:

- опрацювання теоретичних основ прослуханого лекційного матеріалу;
- вивчення окремих тем і питань, які передбачені для самостійного опрацювання;
- підготовка до практичних занять;
- систематизація вивченого матеріалу дисципліни перед контрольними заходами;
- підготовка наукової статті (есе) за програмою дисципліни;
- підготовка доповідей та участь в наукових студентських конференціях, круглих столах, тощо;
- підготовка та участь в студентських олімпіадах;
- презентація експертної оцінки.

Тематичний зміст дисципліни наведено у табл. 1.

Таблиця 1

Тематика дисципліни «Фінансовий контроль»

Теми	Тематика лекційних питань	Кількість годин		
		лекції, денна /заочна	практ., денна /заочна	сам. робота, денна /заочна
1	2	3	4	5
Тема 1. Система фінансового контролю в Україні	Сутність та види фінансового контролю. Завдання державного фінансового контролю. Зміст незалежного аудиту.	2/2	2/-	11/15
Тема 2. Напрямки та методичні особливості державного фінансового контролю	Суб'єкти та основні напрями державного фінансового контролю. Основні форми і методи державного фінансового контролю.	2/-	2/2	11/15
Тема 3. Державний фінансовий аудит	Сутність та нормативна регламентація державного фінансового аудиту. Види державного фінансового аудиту.	4	4/2	11/16
Тема 4. Внутрішній фінансовий контроль в Україні	Мета внутрішнього фінансового контролю. Середовище контролю. Процедури контролю. Вивчення системи внутрішнього контролю. Фінансове управління та контроль (ФУК) в державному секторі.	4	2	11/15
Тема 5. Організація незалежного аудиту фінансової звітності	Мета та критерії оцінювання фінансової звітності. Організація незалежного аудиту фінансової звітності. Звіт незалежного аудитора.	4	4/2	11/16

Продовження табл. 1

1	2	3	4	5
Тема 6. Організація внутрішнього аудиту	Зміст, завдання та функції внутрішнього аудиту. Організаційні положення внутрішнього аудиту. Внутрішній аудит в державних органах.	2/-	2/-	11/16
Тема 7. Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг (МСА): зміст та характеристика	Призначення МСА. Особливості застосування МСА	4/-	4/2	12/16
Тема 8. Організація і методика надання аудиторських послуг	Зміст неаудиторських послуг. Тенденції розвитку аудиторських послуг. Консультаційні послуги	2	2	11/15

Всі завдання самостійної роботи здобувачів поділяються на обов'язкові та вибіркові, виконуються у встановлені терміни, з відповідною максимальною оцінкою та передбачають певні форми звітності щодо їх виконання. Обов'язкові завдання виконуються кожним без винятку здобувачем у процесі вивчення навчальної дисципліни, вибіркові завдання є альтернативними.

Для досягнення цілей та завдань дисципліни здобувачам потрібно виконувати завдання практичних занять, самостійної роботи, вчасно здати модульні контролю знань. Дисципліна завершується заліком, тому результати складання модульних контролів зараховуються як підсумковий контроль разом з балами за поточну діяльність.

Здобувачі можуть отримати додаткові бали за: підготовку тез доповідей за тематикою навчальної дисципліни, участь у конференціях, практичних тренінгах, що підтверджується довідками, сертифікатами з питань контролю та аудиту. Тему тез доповідей здобувач може обрати самостійно відповідно до тематичного змісту навчальної дисципліни або за результатами консультування з викладачем. Слід обов'язково повідомити тему дослідження викладачу. Після виконання обов'язкових та вибіркових завдань у встановлені терміни здобувач звітує викладачеві, а набрані ним бали враховуються як кількість балів за поточну успішність в навчальній роботі.

Самостійна робота здобувача є одним із важливих засобів оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від обов'язкових навчальних занять. Зміст самостійної роботи при вивченні дисципліни «Фінансовий контроль» визначається силабусом дисципліни. Головною метою самостійної роботи є закріплення, розширення та поглиблення набутих у процесі аудиторної роботи/он-лайн занять знань, вмінь та навичок, а також самостійне вивчення та засвоєння нового матеріалу під керівництвом викладача. Питання, що виникають у здобувачів стосовно виконання запланованих завдань, вирішуються на консультаціях, які проводяться згідно графіку, затвердженого кафедрою обліку і аудиту, а також комунікаціями в системі Moodle, засобами корпоративної пошти НУВГП.

3. Тематичний зміст практичних занять та самостійної роботи

Тема 1. Система фінансового контролю в Україні

Обговорення теоретичних питань:

1. Сутність та види фінансового контролю.
2. Завдання державного фінансового контролю.
3. Зміст незалежного аудиту.

Практичні завдання та завдання самостійної роботи.

Завдання 1. Проведіть дослідження поняття «фінансовий контроль». Складіть таблицю під назвою «Дефініції визначення поняття «фінансовий контроль».

Завдання 2. Враховуючи норми Закону України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» від 21.12.2017 р., наведіть об'єкти і суб'єкти аудиторської діяльності з короткою їх характеристикою.

Завдання 3. Складіть короткий термінологічний словник основних термінів, що характеризують державний фінансовий аудит.

Завдання 4. Відобразіть у табличній формі нормативно-правове регулювання аудиторської діяльності з врахуванням: нормативно-правовий акт, основний зміст документа.

Завдання 5. Відобразіть у табличній формі нормативно-правове регулювання державного фінансового аудиту з врахуванням: нормативно-правовий акт, основний зміст документа.

Тема 2. Напрямки та методичні особливості державного фінансового контролю

Обговорення теоретичних питань:

1. Суб'єкти та основні напрями державного фінансового контролю.
2. Основні форми і методи державного фінансового контролю.

Підготувати дослідження на тему :

Розвиток видів аудиту суб'єктів державного сектору.

Практичні завдання та завдання самостійної роботи.

Завдання 1. Сформууйте у табличній формі відмінності між видами державного фінансового контролю (аудиту).

Завдання 2. Сформулюйте етапи для виконання видів аудиту суб'єктів державного сектору: аудиту ефективності, аудиту відповідності, фінансового аудиту.

Завдання 3. Покажіть у табличній формі (табл. 2) відмінності між наступними видами аудиту.

Таблиця 2

Порівняльна характеристика видів аудиту суб'єктів державного сектору

Ознаки порівняння	Вид аудиту			
	державний фінансовий аудит діяльності суб'єктів господарювання	державний фінансовий аудит окремих господарських операцій (оперативний аудит)	державний фінансовий аудит ефективності виконання бюджетних програм	державний фінансовий аудит виконання місцевого бюджету
Мета				
Суб'єкт контролю				
Об'єкт контролю				
Предмет				
Методичні та процедурні особливості				

Тема 3. Державний фінансовий аудит

Обговорення теоретичних питань:

1. Сутність та нормативна регламентація державного фінансового аудиту.
2. Види державного фінансового аудиту.

Підготуватись до дискусії:

Ефективність та результативність державного фінансового аудиту: шляхи підвищення ефективності.

Практичні завдання та завдання самостійної роботи.

Завдання 1.

На підставі матеріалів державних фінансових аудитів навести основні методичні та організаційні положення державного фінансового аудиту, виявити недоліки, встановлені під час аудиту та надати пропозиції з вдосконалення системи обліку та внутрішнього контролю. Завдання виконується за варіантами. Розподіл варіантів наведено у табл. 3. Виконання завдання може бути оформлено у форматі табл. 4.

Таблиця 3

Розподіл варіантів для опрацювання звітів державного фінансового аудиту

№ з/п	Звіт для опрацювання	Посилання на звіт
1	Аудиторський звіт за результатами державного фінансового аудиту діяльності державного підприємства «Березнівське лісове господарство» за період з 01.10.2017 по 30.09.2020 рр.	https://dasu.gov.ua/ua/plugins/userPages/1681 Офіційний сайт Державної аудиторської служби. Аудиторські звіти за 2021 рік, Рівненська область
2	Аудиторський звіт за результатами державного фінансового аудиту діяльності Комунального автотранспортного підприємства 1728 за період з 01.01.2017 по 31.03.2020 рр.	https://www.dasu.gov.ua/ua/plugins/userPages/70 Офіційний сайт Державної аудиторської служби. Аудиторські звіти за 2020 рік, Рівненська область.
3	Аудиторський звіт за результатами державного фінансового аудиту	https://www.dasu.gov.ua/ua/plugins/userPages/70

	діяльності державного підприємства «Дубровицьке лісове господарство» за період з 01.01.2016 по 30.06.2019рр.	Офіційний сайт Державної аудиторської служби. Аудиторські звіти за 2020 рік, Рівненська область.
4	Про результати державного фінансового аудиту виконання бюджетних програм «Надання дошкільної освіти», «Надання загальної середньої освіти загальноосвітніми навчальними закладами (в т.ч. школою-дитячим садком, інтернатом при школі), спеціалізованими школами, ліцеями, гімназіями, колегіумами» Управління освіти виконавчого комітету Рівненської міської ради за період з 01 січня 2016 року по 30 вересня 2019 року	https://www.dasu.gov.ua/ua/plugins/userPages/70 Офіційний сайт Державної аудиторської служби. Аудиторські звіти за 2020 рік, Рівненська область.
5	Аудиторський звіт за результатами державного фінансового аудиту діяльності державного підприємства «Дубенське лісове господарство» за період з 01.01.2017 по 31.12.2019 рр.	https://www.dasu.gov.ua/ua/plugins/userPages/70 Офіційний сайт Державної аудиторської служби. Аудиторські звіти за 2020 рік, Рівненська область.
6	Звіт державного фінансового аудиту бюджету Мирогощанської об'єднаної територіальної громади Дубенського району Рівненської області за період з 01.01.2017 по 30.11.2019 рр.	https://www.dasu.gov.ua/ua/plugins/userPages/70 Офіційний сайт Державної аудиторської служби. Аудиторські звіти за 2020 рік, Рівненська область.
7	Аудиторський звіт за результатами державного фінансового аудиту діяльності Державного підприємства «Спеціалізоване лісгосподарське агропромислове підприємство «Рокитнівський держспецлісгосп» за період з 01.12.2016 по 30.11.2019 рр.	https://www.dasu.gov.ua/ua/plugins/userPages/70 Офіційний сайт Державної аудиторської служби. Аудиторські звіти за 2020 рік, Рівненська область.
8	Звіт державного фінансового аудиту бюджету Смизької селищної об'єднаної територіальної громади Дубенського району Рівненської області за період з 01.01.2017 по 31.07.2019 рр.	https://www.dasu.gov.ua/ua/plugins/userPages/70 Офіційний сайт Державної аудиторської служби. Аудиторські звіти за 2020

		рік, Рівненська область.
9	Аудиторський звіт за результатами державного фінансового аудиту діяльності Рівненського обласного виробничого комунального підприємства водопровідно-каналізаційного господарства «Рівнеоблводоканал» за період з 01.01.2016 по 30.06.2019 рр.	https://www.dasu.gov.ua/ua/plugins/userPages/70 Офіційний сайт Державної аудиторської служби. Аудиторські звіти за 2020 рік, Рівненська область.
10	Аудиторський звіт за результатами державного фінансового аудиту діяльності комунального закладу «Рівненський обласний академічний український музично-драматичний театр» Рівненської обласної ради за період з 01.01.2017 по 30.06.2019 рр.	https://www.dasu.gov.ua/ua/plugins/userPages/70 Офіційний сайт Державної аудиторської служби. Аудиторські звіти за 2020 рік, Рівненська область.
11	Аудиторський звіт за результатами державного фінансового аудиту діяльності Державного підприємства рр.	https://www.dasu.gov.ua/ua/plugins/userPages/70 Офіційний сайт Державної аудиторської служби. Аудиторські звіти за 2020 рік, Рівненська область.

Тема 4. Внутрішній фінансовий контроль в Україні

Обговорення теоретичних питань:

1. Мета внутрішнього контролю.
2. Середовище контролю.
3. Процедури контролю.
4. Вивчення системи внутрішнього контролю.
5. Фінансове управління та контроль (ФУК) в державному секторі.

Написати дослідження за темами:

- Найбільш типові порушення, що мають місце при неефективній системі внутрішнього контролю (за класами операцій).

Таблиця 4

Результати державного фінансового аудиту _____

Показники	Інформація	Додаткові відомості
1	2	3
<i>Об'єкт аудиту:</i>		
- <i>мета діяльності</i>		
- <i>організаційно-правовий статус</i>		
<i>Вид аудиту</i>		
<i>Учасники аудиту</i>		
<i>Період аудиту</i>		
<i>Підстава для проведення</i>		
<i>Обґрунтування причин проведення аудиту</i>		
<i>Джерела інформації для аудиту:</i>		
- <i>спеціальні нормативні документи</i>		
- <i>первинні документи</i>		
- <i>реєстри обліку</i>		
- <i>фінансова звітність</i>		
- <i>організаційно- розпорядчі</i>		
- <i>інша документація</i>		
<i>Вплив нормативно-правових актів на діяльність</i>		
<i>Особливості оподаткування та стан розрахунків за податками та платежами</i>		
<i>Кількість гіпотез</i>		
<i>Короткий зміст гіпотез</i>		
<i>Підтвердження / спростування гіпотез</i>		
<i>Методи перевірки:</i>		
<i>фактичні</i>		
<i>документальні</i>		
<i>Результати аналізу фінансово-господарської діяльності</i>		

1	2	3
Оцінка організації системи бухгалтерського обліку:		
-недоліки		
Оцінка організації системи внутрішнього контролю /аудиту:		
-недоліки		
Рекомендації:		
-рівні рекомендацій		
-короткий зміст рекомендацій та їх характер		
А) організаційні		
Б) облікові		
В) контрольні		
Г) кадрові		

- Варіативність програм тестів контролю (за класами операцій).

Підготувати експертну оцінку. Визначити перелік необхідних документів, які потрібні аудитору для оцінювання системи внутрішнього контролю.

■ Практичні завдання та завдання самостійної роботи.

Завдання 1.

Вирішіть наступні ситуації, встановіть порушення та їх характер.

Ситуація 1. На початок звітного періоду на обліку у магазині є три холодильники «Норд», кожен з яких має свій номер виробника, при цьому закупівельна вартість становить: холодильника 1 – 3200 грн. (у т.ч. ПДВ), холодильника 2 – 3600 грн. (у т.ч. ПДВ), холодильника 3 – 3987 грн. (у т.ч. ПДВ). У

звітному періоді було продано холодильник 3 – 4100 грн. (у т.ч. ПДВ). У обліку було виявлено такі записи (табл. 5):

Таблиця 5

Відображення операцій з придбання холодильників

№ з/п	Зміст господарської операції	Бухгалтерський облік		
		Дебет	Кредит	Сума, грн.
1	Отримано кошти за холодильник 3 «Норд»	301	702	4100
2	ПДВ	702	641/ ПДВ	660
3	Списано собівартість реалізованого холодильника	902	281	3600

Ситуація 2. Підприємство торгівлі має запас цукерок «Гулівер»:

- 10.10 придбано 10 тонн цукерок за ціною 6000 грн./т (у т.ч. ПДВ) – 60000 грн.;
- 11.10 придбано 5 тонн цукерок за ціною 5400 грн./т (у т.ч. ПДВ) – 27000 грн.;
- 16.10 продано 12 тонн цукерок за ціною 6060 грн./т (у т.ч. ПДВ) – 72720 грн.

Бухгалтер проводить розрахунок собівартості реалізованих цукерок за методом ФІФО. У обліку ви встановили такі записи за вказаними операціями (табл. 6).

Таблиця 6

Відображення операцій з реалізації цукерок

№ з/п	Зміст господарської операції	Бухгалтерський облік		
		Дебет	Кредит	Сума, грн.
1	Отримано кошти за цукерки	311	702	72720
2	ПДВ	702	641/ ПДВ	12120
3	Списано собівартість реалізованих цукерок	902	281	59000

Завдання 2.

Ваш клієнт у січні 202х року придбав корпоративну картку. У зв'язку з цим аудиторська фірма, у якій ви працюєте доручила вам, як помічнику аудитора провести консультування клієнта щодо відображення в обліку операцій з корпоративною карткою, у зв'язку з тим, у бухгалтера виникли проблеми у веденні обліку цих операцій. За вихідними даними покажіть відображення в обліку операцій із використанням корпоративної картки, виданої на ім'я працівника Степчук О. М.

Вихідні дані. За виготовлення картки банку було сплачено 75 грн. Мінімальний депозитний внесок був перерахований у сумі 2000 грн. За річне обслуговування у 202х році банку сплачено 140 грн. На спеціальний картковий рахунок було зараховано 50000 грн. 24 січня 202х року карточка була видана працівнику Степчук О. М. для придбання товару. Товар було придбано на суму 5600 грн., у тому числі ПДВ, про що свідчить податкова накладна і копія сліп-чек, які підзвітна особа подала разом із авансовим звітом. 27 січня 202х року корпоративна картка була повернута у бухгалтерію на зберігання.

Завдання 3.

На кінець періоду в підприємства на рахунку 91 обліковуються загальновиробничі витрати на суму 100000 грн. При цьому змінні загальновиробничі становлять 60000 грн., а постійні, відповідно, 40000 грн. Фактичний обсяг виробництва становить 20000 одиниць продукції, а нормативний – 50000. Для визначення розподілених постійних загальновиробничих витрат визначимо коефіцієнт відношення фактичного виробництва до нормативного $20000 : 50000 = 0,4$. Тож сума розподілених постійних загальновиробничих витрат становитиме $16000 = 0,4 \times 40000$, а нерозподілених – 24000, які ми й віднесемо до собівартості реалізації у періоді понесення. Відповідні проведення наведено у табл. 7,8. Від вас потрібно:

- а) перевірити правильність розподілу постійних та змінних загальновиробничих витрат та їх відображення в обліку (див. табл. 7);
- б) вказати, які процедури слід виконати для підтвердження достовірності даних вказаної операції;

в) оформити фрагмент програми тестування системи внутрішнього контролю для перевірки операції, відображених у ситуації.

Таблиця 7

Розподіл загальновиробничих витрат

№ з/п	Господарська операція	Д-т	К-т	Сума, грн.
1	Віднесення до виробничої собівартості змінних загальновиробничих витрат	23	91/змінні	60000
2	Віднесення до виробничої собівартості розподілених постійних загальновиробничих витрат	23	91/розподілені постійні	16000
3	Віднесення до собівартості реалізації нерозподілених постійних загальновиробничих витрат	90	91/ нерозподілені постійні	24000

Завдання 4.

Підприємство виробляє два види продукції – А та Б. У виробництві кожного виду продукції використовується окреме виробниче обладнання та зайнятий окремий виробничий персонал. Все обладнання розташоване в одному приміщенні цеху, і підприємство несе постійні загальновиробничі витрати (далі – ЗВВ) на його опалення, освітлення та водозабезпечення. Підприємство також несе і змінні загальновиробничі витрати на оплату праці персоналу з управління виробництвом, розмір якої залежить від фактичних обсягів виробництва.

Нормальна (тобто планова) потужність виробництва – 110 одиниць А та 540 одиниць Б. Постійні ЗВВ при нормальній потужності становлять 45500 грн., що у розрахунку на одиницю продукції становить $45500 : (110 + 540) = 70$ грн. Тобто при запланованій інтенсивності роботи підприємства на одиницю продукції має припадати 70 грн. постійних ЗВВ. Ця ставка розподілу постійних ЗВВ використовується при включенні ЗВВ до собівартості виробленої продукції. Змінні ЗВВ повністю розподіляються між видами продукції за фактичними даними, без використання ставки розподілу. За I квартал 202x року загальновиробничому персоналу було нараховано заробітну плату в розмірі 54000 грн.

На початок I кварталу 202x року не було залишків незавершеного виробництва та готової продукції. Усю продукцію, вироблену в цьому

періоді, повністю реалізовано. Інші фактичні дані про роботу підприємства наведено у табл. 8, 9.

Від вас необхідно:

а) перевірити вказану операцію, а також записи в обліку, які наведено (див. табл. 8,9);

б) вказати, які процедури слід виконати для підтвердження достовірності даних вказаної операції;

в) оформити фрагмент програми тестів контролю для перевірки операції.

Таблиця 8

Формування собівартості реалізованої продукції за I квартал 202х року

№ з/п	Показники	Продукція А	Продукція Б	Всього
1.	Прямі матеріальні витрати, грн.	62150	63750	125900
2.	Прямі витрати на оплату праці, грн.	42300	30700	73000
3.	Амортизація, грн.	12600	23400	36000
4.	Вартість придбаних послуг, а також робіт, грн.	9000	15000	24000
5.	Інші прямі витрати, грн.	21150	15350	36500
6.	Фактичний обсяг виробництва, шт.	120	480	600
7.	Змінні ЗВВ, грн.	10800	43200	54000
8.	Розподілені постійні ЗВВ, грн.	7700*	33600	41300
9.	Виробнича собівартість виробленої та реалізованої продукції, грн.	165700	225000	390700
10.	Нерозподілені постійні ЗВВ, грн.	X	X	9300
11.	Загальна собівартість реалізованої продукції, грн.	X	X	400000

№ з/п	Зміст операції	Бухгалтерський облік		Сума, грн.	Податковий облік	
		Д-т	К-т		доходи	витрати
1.	Здійснено прямі виробничі витрати (рядки 1 — 5 таблиці 33)	23	20, 22, 66, 13, 63, 5	295400	—	—
2.	Розподілено ЗВВ (рядки 7, 8 таблиці 8)	23	91	95300	—	—
3.	Оприбутковано готову продукцію	26	23	390700	—	—
4.	Списано нерозподілені ЗВВ наприкінці звітної періоду	90	91	9300	—	9300
5.	Реалізовано готову продукцію покупцям (на дату реалізації)	36	70	600000	500000	—
6.	Нараховано податкові зобов'язання з ПДВ	70	641/ ПДВ	100000	—	—
7.	Списано собівартість реалізованої продукції (на дату реалізації)	90	26	390700		390700
8.	Визначено фінансовий результат	70 79	79 90	500000 400000		—
9.	Нараховано податок на прибуток	98	641 /придб.	21000		—

Завдання 5.

Ви - керівник аудиторської фірми, доручили помічнику аудитора провести вивчення системи внутрішнього контролю розрахунків з оплати праці Вашого клієнта. Помічник, за результатами виконання завдання, надав Вам робочий документ - Опис системи обліку розрахунків з оплати праці ПП «Експерт-Рівне».

Від Вас необхідно:

- оцінити якість виконання завдання помічником та оформлення робочого документу;
- обґрунтувати оцінку системи внутрішнього контролю розрахунків з оплати праці Вашого клієнта. Проаналізувати систему контролю за видами процедур контролю.

Фрагмент опису системи обліку розрахунків з оплати праці ПП „Експерт-Рівне”

В передостанній день місяця вранці Соломчук О. Р., яка здійснює облік відпрацьованого часу працівниками підприємства, узагальнює інформацію попереднього місяця у таблиці та отримує від оцінювачів, які є співробітниками підприємства інформацію про виконану ними на протязі місяця роботу. Після цього вона підписує таблиць у керівника та обговорює отримані дані від експертів.

Головний бухгалтер Ковальчук І. П. надає таблиць менеджеру-касиру Приходько Т. В., яка перевіряє розрахунки Ковальчук І. П. і вказує оклад кожного працівника згідно з затвердженим штатним розписом і передає таблиць головному бухгалтеру. Штатний розпис зберігається у Приходько Т. В.

Ковальчук І. П. нараховує оплату праці, розраховує суму утримань та суму до видачі у розрахунковій відомості. Табелі знаходяться у Ковальчук І. П. на постійному зберіганні.

Перевіривши усі позиції відомості, Ковальчук І. П. на її підставі заносить інформацію про нараховану зарплату і утримання з неї до реєстру синтетичного обліку по рахунку 661,65. Вона також готує платіжні доручення на сплату утримань та нарахувань на заробітну плату працівників, які підписує у директора. Головний бухгалтер також роздруковує видаткові касові ордери на отримання заробітної плати, оскільки зарплата виплачується з каси підприємства, які також підписує керівник підприємства Туровська Л. В. Надалі Приходько Т. В., отримавши від бухгалтера грошовий чек та видаткові касові ордери, проводить видачу заробітної плати. Касова книга та видаткові касові ордери, підписані кожним працівником зберігаються в касі у касира.

Тема 5. Організація незалежного аудиту фінансової звітності

Обговорення теоретичних питань:

1. Мета та критерії оцінювання фінансової звітності.
2. Організація незалежного аудиту фінансової звітності.
3. Звіт незалежного аудитора.

Підготуватись до дискусії:

- «Що потрібно зробити щоб максимально мінімізувати факти порушень аудиторами професійної етики в Україні?»

- «Чи потрібно законодавчо розширити сферу суб'єктів обов'язкового аудиту в Україні?»

Написати дослідження за темою: Організація управління аудиторською фірмою.

Презентація експертної оцінки:

- «Чим відрізняється відповідальність аудитора, який працює в аудиторській фірмі від відповідальності аудитора, який надає послуги одноособово?»
- Відповідальність аудиторів: досвід України та міжнародна практика.

■ Практичні завдання та завдання самостійної роботи.

Завдання 1.

Використовуючи ф. №1 «Баланс (Звіт про фінансовий стан)» та ф. №2 «Звіт про сукупний дохід» виконати аналітичні процедури з метою виявлення та оцінки ризику наявності помилок. Рекомендації щодо розрахунків наведено у табл. 10.

Таблиця 10

Карта нормативних відхилень фінансових індикаторів

Тенденція	Формула розрахунку	Коментарі
Темп зростання виручки	Виручка звітного року : Виручка попереднього року	Якщо темп зниження маржинального доходу більший від одиниці, то його частка у виручці від продажів скоротилася. При цьому якщо виручка від продажів зростає (темп зростання виручки більший від одиниці), а частка маржинального доходу у виручці знижується, то маємо ознаки шахрайства у фінансовій звітності
Темп зниження частки маржинального доходу у виручці	$[(V^0 - C^0) : V^0] : [(V^1 - C^1) : V^1]$, де: V ¹ , V ⁰ – обсяг виручки за звітний і попередні роки; C ¹ , C ⁰ – собівартість продажів за звітний і попередні роки	
Темп зростання якості активів	$[(A^1 - PA^1 - ZV^1) : A^1] : [(A^0 - PA^0 - ZV^0) : A^0]$, де: A – сукупна величина	Якщо темп зростання якості активів перевищує одиницю, компанія, найімовірніше, збільшує частку необоротних активів у сукупному

Продовження табл. 10

Тенденція	Формула розрахунку	Коментарі
	активів на кінець періоду; ПА-величина оборотних активів за станом на кінець періоду; ЗВ-залишкова вартість основних засобів на кінець періоду	обсязі активів. Зростання необоротних активів, не пов'язане зі збільшенням кількості основних засобів може свідчити про необґрунтовану капіталізацію витрат.
<i>Темп зростання оборотності дебіторської заборгованості</i>	$(ДЗ^1:В^1:365 \text{ дн.}): (ДЗ^0:В^0:365 \text{ дн.})$, де: ДЗ ⁰ , ДЗ ¹ - дебіторська заборгованість на кінець попереднього та звітнього періоду; В ⁰ , В ¹ - виручка від продажів за попередній та звітній періоди	В умовах стабільності або помірного зростання бізнесу цей показник залишатиметься приблизно на одному рівні. Про шахрайство може свідчити ситуація, коли оборотність дебіторської заборгованості різко зростає або знижується. У першому випадку великою є вірогідність маніпуляцій з виручкою від продажів, в другому – не можна виключити, що дебіторська заборгованість штучно завищується
<i>Темп зростання частки витрат у виручці від продажів</i>	$(СР^1:В^1):(СР^0:В^0)$, де: СР ¹ , СР ⁰ - собівартість реалізованої продукції, включаючи витрати на продаж за звітній та попередній періоди; В ⁰ , В ¹ - виручка від продажів за попередній та звітній періоди	Темп зростання частки витрат у виручці компанії не повинен істотно відрізнятись від темпів зростання продажів. Якщо ж темп зростання частки витрат, що припадають на виручку від продажів, істотно відхиляється від одиниці, то, найімовірніше, спотворюється або собівартість реалізованої продукції, або виручка
<i>Темп зростання частки амортизаційних відрахувань</i>	$(АМ^1:ПВ^1):(АМ^0:ПВ^0)$, де: АМ ₁ , АМ ₀ – сума амортизаційних відрахувань за звітній та попередній період ПВ ₁ ,ПВ ₀ - первісна вартість основних засобів на кінець	Темп зростання частки амортизаційних відрахувань у звичайних умовах приблизно дорівнює одиниці. Отже, у разі різкої зміни цього показника можна зробити висновок про вірогідне шахрайство у фінансовій звітності

Тенденція	Формула розрахунку	Коментарі
	звітного (попереднього) періоду	

Завдання 2.

На основі інформації про клієнта - Публічне акціонерне товариство «Х-Цемент» (далі по тексту задачі - Товариство) необхідно охарактеризувати та оцінити фактори бізнес-ризиків. З метою ефективного документування інформації про клієнта створити та заповнити найбільш ефективний робочий документ аудитора.

Опис бізнесу клієнта.

В 1964 році засновано цементний завод, проектна потужність якого склала 160 тис.тонн і випущено перші тонни цементу. В 1966 році завершено реконструкцію цеху медбінтів та гіпсу, потужність якого склала 11 тис.тонн медгіпсу і 1,5 млн кв. м. гіпсових бінтів на рік. В 1974 році завершено будівництво цеху азбестоцементних виробів. В січні 1999 року КП «ЦШК» було перетворено у ВАТ «Х-Цемент». В 2004 році створено ДП «Спецзалізобетон», яке здійснює виробництво залізобетонних виробів, яке у подальшому було перетворено у ПАТ «Х-Цемент».

В структуру ПАТ входять такі основні виробничі цехи:

- гірничий цех;
- цементний цех;
- гіпсовий цех;
- цех азбоцементних та волокнистоцементних виробів.

Також до складу заводу входить дочірнє підприємство: ДП «Спецзалізобетон», філія ПКНК «Рудь-метал» та філія «Термінал» і допоміжні цехи: РБЦ; лабораторія; паросиловий цех, а також діагностично-оздоровчий центр, будинок культури.

Протягом звітнього періоду пропозицій від третіх осіб щодо реорганізації Товариства не надходило.

До основних видів продукції, що виробляє емітент належать:

цемент, листи азбоцементні та волокнистоцементні хвилясті (в т.ч. кольорові), гіпс будівельний і медичний, листи азбоцементні плоскі, труби азбоцементні, порода карбонатна, бинти медичні гіпсовані, залізобетонні вироби.

На ринку України діють 4 підприємства по випуску листів азбоцементних та більше 15 підприємств по випуску цементу. Це створює умови для серйозної конкуренції. Частка підприємства у виробництві цементу серед підприємств галузі в Україні складає близько 9 %. Стратегічні наміри ПАТ – стати лідером в галузі, збільшення своєї ринкової частки через внутрішнє зростання. Конкурентна стратегія – лідерство у зменшенні витрат витрат на виготовлення продукції, тобто зменшення її собівартості, ціни реалізації та підвищення якості продукції.

ПАТ планує збільшити випуск цементу, а також азбоцементних та безазбестових листів. Діяльність правління товариства спрямована на підвищення якості всієї продукції, зниження собівартості з тим, щоб продукція користувалася попитом, як на внутрішньому так і на зовнішньому ринках.

Товариство належить до Української асоціації підприємств і організацій цементної промисловості «Укрцемент», до складу якої входить більше 20 учасників, створена в січні 2004 р. Основна мета діяльності «Укрцементу» створення умов для задоволення зростаючого попиту ринку цементу, розробка і впровадження енергозберігаючих, екологічно чистих технологій, адаптація продукції до міжнародних стандартів, сертифікація, підвищення якості цементу. Одне з основних завдань асоціації – представництво її учасників в державних законодавчих і виконавчих органах влади та захист інтересів вітчизняного виробника на внутрішньому ринку. До сфери їх діяльності належить виробництво цементу та інших будівельних матеріалів, проведення проектних, конструкторських та науково-дослідних робіт, проведення ремонтів технологічного

устаткування цементних заводів, зовнішньоекономічна діяльність, маркетинг, а також виконання інших робіт і послуг.

Крім цього товариство належить до Асоціації «Українське хризотилове об'єднання». Асоціація «Українське хризотилове об'єднання» заснована в 2005 році та об'єднала в собі всі азбестоцементні підприємства країни, що виробляють продукцію на основі хризотил – азбесту (шифер, труби). Головне завдання асоціації – протидія антиазбестовій кампанії.

Інформація про засновників та/або учасників емітента та кількість і вартість акцій (розміру часток, паїв): 8808 осіб - члени КП «Х-Цемент».

За звітний період середньооблікова чисельність штатних працівників облікового складу становила 1518 осіб, позаштатних працівників та сумісників - 36 осіб. Працівників, котрі працювали на умовах неповного робочого часу - 908 осіб. Фонд оплати праці за звітний період склав 55120 тис. грн. Фонд оплати праці в 2011 р. в порівнянні з відповідним періодом 2010 р. збільшився на 41519,1 тис. грн., в зв'язку зі збільшенням чисельності працівників. Рівень кваліфікації працівників товариства дозволяє здійснювати операційну поточну діяльність у виконанні контрактних зобов'язань.

Опис обраної облікової політики (метод нарахування амортизації, метод оцінки вартості запасів, метод обліку та оцінки вартості фінансових інвестицій тощо).

Бухгалтерський облік на підприємстві ведеться методом подвійного запису господарських операцій згідно з діючим планом рахунків бухгалтерського обліку та журнально-ордерною формою, з використанням комп'ютерних технологій та дотриманням вимог Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» та наказу МФУ від 31.03.1999 р., №7 «Про затвердження Положень (стандартів) бухгалтерського обліку». Оцінка статей фінансової звітності відображена за історичною вартістю. Нарухування амортизації:
- об'єктів основних засобів здійснюється податковим методом;

- малоцінних необоротних матеріальних активів та бібліотечних фондів – у розмірі 100 % їх вартості у першому місяці використання таких об'єктів;
- нематеріальних активів – прямолінійним методом.

Рейтингова оцінка акцій товариства не визначалась, так як товариство не має державної частки та стратегічного значення для держави. За звітний період та період, що передував звітному, дивіденди не нараховувались і не виплачувались. Товариство облігацій та інших цінних паперів не випускало. Протягом звітного періоду підприємство не здійснювало викуп власних акцій. Боргових цінних паперів товариство не емітувало. Звітність за міжнародними стандартами фінансової звітності товариством не складається. Цільових облігацій, виконання зобов'язань, за якими забезпечено об'єктами нерухомості, товариство не випускало.

Завдання 3.

Використовуючи дані річної фінансової звітності публічного акціонерного товариства, здійснити процедури заключного етапу аудиторської перевірки.

Від вас потрібно:

- а) вказати, які заключні процедури повинен виконати аудитор та їх зміст з посиланням на відповідні МСА;
- б) здійснити аналіз заключних процедур на підставі звітності та документально оформити в робочій документації аудитора.

Тема 6. Організація внутрішнього аудиту

✚ Обговорення теоретичних питань:

1. Зміст, завдання та функції внутрішнього аудиту.
2. Організаційні положення внутрішнього аудиту.
3. Внутрішній аудит в державних органах

Підготуватись до дискусії: Наскільки ефективний внутрішній аудит на підприємствах України ?

Написати дослідження за темами:

- Організація внутрішнього аудиту на підприємствах з різними організаційно-правовими формами господарювання.
- Робочі та підсумкові документи внутрішніх аудиторів.

Презентація експертної оцінки:

- Відмінні та спільні риси внутрішнього і зовнішнього аудиту.
- Критерії оцінки ефективності системи внутрішнього контролю.

Підготувати бібліографію: проаналізувати визначення понять «внутрішній аудит», «внутрішній контроль».

Практичні завдання та завдання самостійної роботи.

Завдання 1.

Ваша аудиторська фірма проводить аудиторську перевірку фінансової звітності ПАТ «Швейна фабрика «Рівненчанка» (надалі – «Товариство»), яка здійснює пошив чоловічого та жіночого одягу, станом на 31 грудня 202х року. Товариство має комп'ютеризовану систему обліку готової продукції на базі програми «1С: Підприємство». На складі проводяться щомісячні вибіркові інвентаризації готової продукції по асортименту швейних виробів. Повної щорічної інвентаризації готової продукції в товаристві не проводять, посиляючись на щомісячні інвентаризації та досить високу надійність комп'ютерного обліку.

На етапі планування ви ознайомилися з результатами проведеного попереднього аудиту фінансової звітності, в результаті якого були виявлені порушення в обліку оприбуткування готової продукції на складі та її відпуску покупцям. При вивченні описів вибіркової інвентаризації були встановлені постійні лишки чи недостачі по кожному виду готової продукції в підзвіті однієї матеріально-відповідальної особи. Сукупна величина розбіжностей між фактично наявністю готової продукції на складі і даними аналітичного обліку в комп'ютерній програмі за рік становила близько 5%

всієї виготовленої продукції. Керівник аудиторської групи попросив вас прийняти участь в повній інвентаризації залишків готової продукції на складі, проведення якої товариством заплановано на першу декаду листопада місяця поточного року. Перед виконанням завдання керівник аудиторської групи попросив вас розповісти йому, які процедури ви плануєте здійснити перед початком інвентаризації, в ході її проведення та для перевірки результатів інвентаризації.

Від вас потрібно:

1. Описати роботу, яку ви проведете перед початком інвентаризації.

2. Описати процедури, які ви проведете в ході інвентаризації для забезпечення правильного підрахунку готової продукції інвентаризаційною комісією товариства, а також вашу роботу під час інвентаризації та зміст ваших реєстраційних записів.

Завдання 2.

Визначити об'єкти внутрішнього аудиту, джерела інформації та методичні прийоми їх дослідження (табл. 11).

Завдання 3.

Визначити зміст контрольних функцій фахівців підрозділу внутрішнього аудиту. Скласти посадову інструкцію внутрішнього аудитора.

Завдання 4.

Проаналізувати визначення понять «внутрішній аудит» і «внутрішній контроль» на підставі різних фахових джерел інформації. З'ясувати, в яких визначеннях найбільш чітко виокремлено сферу застосування поняття «внутрішній аудит».

Завдання 5.

Скласти наказ керівника на проведення внутрішнього управлінського аудиту циклу придбання. Визначити, які обов'язкові

документи необхідно додати до звіту внутрішнього аудитора за умови виявлення недоліків у веденні обліку окремих об'єктів.

Таблиця 11

Аналіз об'єктів внутрішнього аудиту

Предмет аудиту	Об'єкт аудиту	Джерело інформації	Методичні прийоми і способи аудиту	Можливі помилки та порушення
Аудит грошових коштів				
Аудит розрахунків з підзвітними особами				
Аудит виплат працівникам				
Аудит запасів				
Аудит основних засобів				
Аудит власного капіталу				

Тема 7. Міжнародні стандарти контролю якості, аудиту, огляду, іншого надання впевненості та супутніх послуг (МСА): зміст та характеристика

 Обговорення теоретичних питань:

1. Призначення МСА.
2. Особливості застосування МСА

Написати дослідження за темами:

- Аналіз практичних аспектів організації аудиту фінансової звітності відповідно до МСА.
- Особливості реалізації стратегії аудиту під час аудиту звітності суб'єктів господарювання різних розмірів.

Презентація експертної оцінки:

- Практика обрання аудитором України стратегії аудиту під час аудиту вітчизняних підприємств з врахуванням МСА.

■ Практичні завдання та завдання самостійної роботи.

Завдання 1.

Керівництво ПАТ «Пролісок» (надалі «Товариство») звернулося до вашої аудиторської фірми з пропозицією здійснити аудиторську перевірку фінансової звітності товариства за 202x рік.

Вам потрібно:

1. Описати з посиланням на відповідні Міжнародні стандарти якості, аудиту, супутніх послуг, інших завдань з надання впевненості (МСА) питання практичного і етичного характеру, які ви розглянете, перш ніж прийняти пропозицію на здійснення аудиту товариства.

2. Пояснити з посиланням на МСА основний зміст листа - угоди, який ви направите керівництву товариства.

3. Розглянути наступну ситуацію:

Ви отримали від керівництва товариства погоджений примірник листа - угоди, але з проханням додатково пояснити наступні питання:

а) чому за результатами аудиторської перевірки суттєві викривлення можуть залишитися невиявленими і за що в цьому разі несуть відповідальність аудитори;

б) яку іншу важливу інформацію можуть надати аудитори керівництву товариства за результатами аудиторської перевірки.

З посиланням на відповідні МСА напишіть короткі відповіді на поставлені питання.

Завдання 2.

Ви є відповідальною особою за планування аудиторської перевірки в аудиторській фірмі. Вам необхідно пояснити асистентам важливість для аудитора отримання розуміння суб'єкта господарювання та його середовища.

Вам потрібно:

1. Вказати з посиланням на відповідні МСА:

а) з яких аспектів складається розуміння аудитором суб'єкта

господарювання та його середовища;

б) які процедури оцінки ризику повинен проводити аудитор для отримання розуміння суб'єкта господарювання та його середовища.

2. Описати приклади процедур оцінки ризику для визначення ризиків суттєвого викривлення.

Завдання 3.

На основі відомостей, які наведено у фінансовій звітності публічного акціонерного товариства на підставі офіційного сайту (ПАТ обирається студентом самостійно або визначається викладачем) оцінити безперервність діяльності підприємства на заключному етапі аудиту та оцінити вплив одержаних відомостей на зміст аудиторського висновку, за умови, що аудитор підтверджує достовірність даних обліку та звітності.

Тема 8. Організація і методика надання аудиторських послуг

Обговорення теоретичних питань:

1. Зміст неаудиторських послуг.
2. Тенденції розвитку аудиторських послуг.
3. Консультаційні послуги

Підготуватись до дискусії:

- «За наявності яких обставин аудиторська фірма може відмовити замовнику у наданні аудиторських послуг?»
- «Основні методичні особливості в наданні неаудиторських послуг».

Написати дослідження за темами:

- Організація виконання аудиторської послуги з ведення бухгалтерського обліку.
- Склад та зміст робочої документації аудитора в процесі виконання супутніх послуг аудиту.

Презентація експертної оцінки: Формування цінової політики аудиторської фірми (аудитора) щодо різних аудиторських послуг.

Укладання бібліографії: Відмінності понять «аудит фінансової звітності», «аудит адміністративної діяльності», «маркетинговий аудит», «аудит ефективності», «аудит ефективності виконання бюджетних програм», «кримінальний аудит», «екологічний аудит», «контроль», «ревізія».

■ Практичні завдання та завдання самостійної роботи.

Завдання 1.

Традиційно аудиторські фірми, окрім аудиту фінансової звітності, надають своїм клієнтам й інші послуги з аудиту. Як правило, до таких послуг можуть бути віднесені:

- а) послуги у сфері оподаткування, зокрема допомога клієнту у визначенні податкових зобов'язань з податку на прибуток та допомога у розв'язанні спірних питань з податковими органами;
- б) консультації з питань організації системи внутрішнього контролю клієнта з аудиту;
- в) послуги із складання облікових записів та підготовки фінансових звітів.

Проте, надання вказаних послуг може створити загрози для незалежності аудиторської фірми, що виконує завдання з аудиторської перевірки цих клієнтів.

З врахуванням вищенаведеного, вам потрібно:

1. Вказати види загроз, які виникають, як правило, при наданні послуг, що вказані в тексті завдання.

2. Надати аналіз впливу виконання послуг, що вказані в тексті завдання на незалежність аудиторів під час виконання ними завдання з аудиторської перевірки та навести для кожного виду послуг за необхідності перелік застережних заходів, які дозволяють зменшити ці загрози до прийняттого рівня. Необхідно розглянути ситуації по відношенню до:

- клієнтів з аудиту, акції яких не котуються на фондових біржах;
- клієнтів з аудиту, акції яких підлягають вільному обігу на організованому фондовому ринку.

Завдання 2.

Підготувати відповідь на питання (консультації) клієнта та оформити у книзі реєстрації консультацій (табл. 12):

- Які відмінності між трудовою угодою і трудовим договором ?
- Підприємство хоче прийняти на роботу майбутнього працівника з випробним терміном. Коли й для яких працівників випробний термін встановлюється, а коли ні ?

Таблиця 12

Книга реєстрації консультацій

(найменування аудиторської фірми, аудитор)

№ з/п	Дата консультації	Замовник	Тема (питання) консультації	Зміст консультації	Номер договору	Прізвище, ініціали консультанта, підпис	Номер і дата здачі акту виконаних робіт	Відмітка про оплату	Примітки

Завдання 3.

Аудиторська фірма, в якій Ви працюєте, відповідно до укладеного договору здійснює аудиторську перевірку фінансової звітності товариства з обмеженою відповідальністю «Проджект» (надалі – «Товариство») за 202х рік. Аудит проводиться з ініціативи керівника товариства, який одночасно є одним із засновників товариства.

Ви є відповідальною особою за аудит основних засобів. Під час попередньої розмови з головним бухгалтером товариства з'ясувалося, що головний бухгалтер почала працювати в товаристві з липня 202х року, а в першому півріччі 202х року бухгалтерський облік на товаристві фактично вела донька керівника товариства, на той час студентка 5-го курсу, що навчалася за напрямом підготовки «Облік і аудит». Враховуючи ймовірність наявності помилок, вам запропонували до проведення аудиторських процедур виконати

завдання з погоджених процедур стосовно розрахунку сум амортизації основних засобів в бухгалтерському та податковому обліку. Склад погоджених процедур включав: перерахунок і перевірку статей фінансової та податкової звітності стосовно правильності відображення в них сум амортизації за 1-ше півріччя 202х року.

Завдання: Ідентифікувати фактори рівня загрози незалежності, яка виникає в ситуації, коли після виконання завдання з погоджених процедур ви будете продовжувати аудит основних засобів, та пояснити, які застережні заходи слід вживати.

Завдання 4.

Визначити за результатами яких видів аудиторських послуг сформовані наведені нижче підсумкові документи аудитора та надати пропозиції з вдосконалення їх змісту відповідно до чинної редакції МСА.

Підсумковий документ 1.

Ми провели огляд балансу приватної фірми «Х» станом на 31 грудня 202х р., що додається, а також огляд відповідних звітів про фінансові результати і про рух грошових коштів за рік, що закінчився. Відповідальність за підготовку цієї звітності несе управлінський персонал компанії. Ми несемо відповідальність за висловлення думки щодо фінансових звітів на підставі нашого огляду.

Ми провели огляд відповідно до Міжнародних стандартів аудиту. Ці стандарти зобов'язують нас планувати і здійснювати огляд з метою отримання середнього рівня впевненості в тому, що фінансові звіти не містять суттєвих викривлень. Огляд обмежується, головним чином, здійсненням запитів персоналу фірми та виконанням аналітичних процедур стосовно фінансових даних, унаслідок чого він забезпечує нижчий рівень упевненості, ніж аудиторська перевірка. Ми не проводили аудиторську перевірку і, відповідно, не висловлюємо аудиторської думки.

Управлінський персонал поінформував нас про те, що запаси були відображені за їх балансовою вартістю, що перевищує їх чисту реалізаційну вартість. Здійснений управлінським персоналом підрахунок, огляд якого ми провели, свідчить, що у випадку оцінки запасів за нижчою з двох оцінок – собівартістю та чистою вартістю

реалізації – статті запасів слід було б зменшити на грн., а статті чистого прибутку та капіталу на грн.

Провівши огляд ми не виявили нічого, крім впливу завищення вартості запасів, описаного в попередньому параграфі, що дало б нам підставу переконатися, що фінансові звіти, які додаються, не відображають справедливо і достовірно інформацію відповідно до П(С)БО.

Дата
Адреса

Підпис аудитора

Підсумковий документ 2.

На підставі наданої управлінським персоналом інформації ми провели підготовку балансу компанії АВС станом на 31.12. 202х р., а також відповідних звітів про прибутки і збитки та рух грошових коштів за рік, що закінчився, згідно з Міжнародними стандартами аудиту (*або зазначити відповідні національні стандарти чи практику*), що застосовуються до завдань з підготовки інформації. Управлінський персонал несе відповідальність за ці фінансові звіти. Ми не проводили аудиторської перевірки та огляду цих фінансових звітів, а отже, не висловлюємо впевненості щодо них.

Дата
Адреса

Підсумковий документ 3.

На підставі наданої управлінським персоналом інформації ми провели підготовку балансу компанії АВС станом на 31.12.202х р., а також відповідних звітів про прибутки і збитки та рух грошових коштів за рік, що закінчився, згідно з Міжнародними стандартами аудиту (*або зазначити відповідні національні стандарти чи практику*), що застосовуються до завдань з підготовки інформації. Управлінський персонал несе відповідальність за ці фінансові звіти. Ми не проводили аудиторської перевірки та огляду цих фінансових звітів, а отже, не висловлюємо впевненості щодо них.

Ми звертаємо Вашу увагу на примітку Х до фінансових звітів, оскільки управлінський персонал прийняв рішення не відображати в складі активів вартість орендованого устаткування та обладнання, що

є відступом від визначеної концептуальної основи фінансової звітності.

Дата

Адреса

Підсумковий документ 4.

Ми виконали погоджені з Вами і перераховані далі процедури стосовно кредиторської заборгованості компанії АВС станом на ____, наведеної в доданих реєстрах. Наше завдання виконане згідно з МСА, які застосовуються до завдань з погоджених процедур. Процедури виконано винятково з метою надання Вам допомоги в оцінюванні достовірності стану кредиторської заборгованості. Процедури передбачали таке:

1. Ми одержали і провели перевірку підсумку пробного балансу кредиторської заборгованості станом на ____, підготовленого компанією АВС, а також порівняли підсумкову суму із залишком відповідного рахунку в головній книзі.
2. Ми порівняли доданий перелік основних постачальників і сум заборгованості станом на ____ відповідним особам із сумами, зазначеними у пробному балансі.
3. Ми одержали звіти постачальників (або надіслали запит постачальникам) для підтвердження залишків заборгованості станом на ____.
4. Ми порівняли такі звіти (або підтвердження) із сумами, зазначеними в пункті 2. Ми одержали дані звірянь від компанії АВС стосовно сум, щодо яких було виявлено розбіжності. Стосовно отриманих звірянь ми визначили і включили до переліку неоплачені рахунки-фактури й неоплачені чеки, сума за кожним з яких перевищила ____ грн.

Ми наводимо у звіті наші результати:

- а) стосовно пункту 1 ми визначили, що підсумки правильні й загальна сума збігається;
- б) стосовно пункту 2 ми визначили, що перевірені суми збігаються;
- в) стосовно пункту 3 ми визначили, що всі звіти постачальників були в наявності;
- г) стосовно пункту 4 ми визначили, що загальні суми збігаються стосовно сум, які не збігаються, ми виявили, що компанія АВС

підготувала звірвання, у яких відповідним чином зазначено рахунки й неоплачені чеки на суму, що перевищує ___ грн., за винятком (детальний опис винятків).

Оскільки перелічені вище процедури не є аудиторською перевіркою або оглядом, проведеними відповідно до МСА, ми не висловлюємо впевненості стосовно стану кредиторської заборгованості станом на ___.

За умов проведення додаткових процедур, аудиторської перевірки або огляду фінансових звітів згідно з МСА до нашої уваги могли б потрапити інші питання, висновок щодо яких був би наданий Вам.

Наш висновок надається винятково з метою, зазначеною в першому параграфі цього висновку. Висновок призначений для Вас і не повинен використовуватись в інших цілях та надаватись іншим сторонам. Цей висновок стосується лише рахунків і статей, зазначених вище, і не поширюється на фінансові звіти компанії ABC в цілому.

Дата
Адреса

Аудитор

Завдання 5.

Сформуйте комплект типових робочих документів аудитора для надання послуги з перевірки прогнозної фінансової інформації (табл. 14). Запропонуйте повний склад робочих документів аудитора для оформлення цієї послуги. Відповідь рекомендується оформити таблично (табл. 13).

Таблиця 13

Склад робочих документів для оформлення послуги з перевірки прогнозної фінансової інформації

№ з/п	Назва робочого документа	Призначення

Програма перевірки прогнозної фінансової інформації

№ з/п	Перелік аудиторських процедур	Примітки
1	2	3
1	Вивчення фінансово-господарської діяльності клієнта	
1.1	Одержання інформації про види продукції, що випускається підприємством, види послуг, що надаються (види робіт)	
1.2	Вивчення виробничого циклу	
1.3	Одержання інформації про зміну методів виробництва, виробничих площ, асортименту виробничих потужностей	
1.4	Одержання інформації про кредити, одержані підприємством	
1.5	Ознайомлення з обліковою політикою підприємства	
1.6	Вивчення систем внутрішнього контролю за системою підготовки прогнозної фінансової інформації та експертних знань фахівців, які готують таку інформацію	
2	Дослідження минулої прогнозної інформації	
2.1	Дослідження причин, через які минулий прогноз не здійснився	
3	Ознайомлення з базовою фінансовою звітністю	
3.1	Ознайомлення з підсумками аудиту базової фінансової звітності	
4	Одержання інформації про припущення, на яких базується прогнозна фінансова звітність	
4.1	Оцінка можливості ефективної реалізації цих планів	
4.2	Розгляд документації, яка підтверджує припущення керівництва	

1	2	3
5	Перевірка відповідності прогнозної фінансової звітності обраній обліковій політиці та концепції складання звітів	
6	Розрахунок показників для аналізу фінансового стану підприємства в базовому та прогнозованому періоді	
6.1	Аналіз коштів підприємства та джерел їх формування	
6.2	Визначення структури коштів та джерел їх формування	
6.3	Аналіз динаміки показників структури	
7	Аналіз тенденцій (перспективний аналіз)	
7.1	Розрахунок фінансових показників наступних періодів	
7.2	Порівняння даних поточного періоду з даними попереднього періоду	
7.3	Аналіз нестандартних та суттєвих відхилень	
7.4	Загальний огляд результатів з метою виявлення негативних та позитивних тенденцій, оборотності обігових коштів, проблем погашення заборгованості, ліквідності та кредитоспроможності	
7.5	Дослідження подій у разі ймовірної втрати основних клієнтів, падіння ринкових цін на основну продукцію або послуги, відмові у наданні банківських кредитів, підвищення цін	
8	Аналіз внутрішніх проблем підприємства: - незадовільна система фінансового обліку - втрата кваліфікованих кадрів - плинність кадрів управлінського персоналу - економічно недоцільні довгострокові та витратні проекти	
9	Аналіз зовнішніх факторів: - зміна в законодавстві; - втрата основних постачальників	
10	Формування висновку про прогнозну фінансову інформацію	

4.Список основних рекомендованих джерел до вивчення навчальної дисципліни

1. Організаційно-правові основи управління аудиторською діяльністю в Україні : навч. посібник / Антонюк О. Р. та ін. Житомир : Вид-во ПП "Рута", 2020. 200 с.
2. Антонюк О. Р. Методологія та організація процесу виконання аудиторських послуг : монографія. Рівне : Вид-ць Зень О., 2018. 440 с.
3. Антонюк О. Р. Формування концепції теоретичного забезпечення послуг професійної аудиторської діяльності в Україні : монографія. Рівне : Вид-ць Дятлик М., 2017. 300 с.
4. Розвиток національної системи бухгалтерського обліку і контролю в Україні в умовах євроінтеграції : монографія / Т. Г. Мельник, Б. А. Засадний, Н. О. Гура, В. Г. Швець, І. А. Дерун. Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка, Економ. ф-т; за заг. ред. Т. Г. Мельник. Київ : Кондор, 2017. 225 с.
5. Аудит : підручник / О. А. Петрик, В. О. Зотов, Б. В. Кудрицький та ін.; за заг. ред. О. А. Петрик. К. : КНЕУ, 2015. 498 с.
6. Бюджетний кодекс України у ред. від 11.01.2019 р., № 2646-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17> (дата звернення 02.06.2021).
7. Внутрішній аудит : навчальний посібник / за ред. Ю. Б. Слободяник. Суми : ТОВ «ВПП «Фабрика друку», 2018. 248 с.
8. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність» від 16 липня 1999 року № 996-XIV (із змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text> (дата звернення 02.06.2021).
9. Кодекс етики працівників підрозділу внутрішнього аудиту: наказ Міністерства фінансів України від 29 верес. 2011 року № 1217. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1195-11>. (дата звернення 02.06.2021).
10. Міжнародні стандарти професійної практики внутрішнього аудиту (International Professional Practices Framework, IPPF),

підготовлені Інститутом внутрішніх аудиторів (The Institute of Internal Auditors, ІА). URL: <https://na.theiia.org/standards-guidance/Pages/Standards-and-Guidance-IPPF.aspx> (дата звернення 02.06.2021).

11. Стандарти внутрішнього аудиту, затверджені наказом Міністерства фінансів України від 04.10.2011, № 344. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1219-11#Text> (дата звернення 02.06.2021).

12. Методичні посібники щодо Державного внутрішнього контролю. URL: <https://mof.gov.ua/uk/rozvitok-derzhavnogo-vnutrishnogo-finansovogo-kontrolju> (дата звернення 02.06.2021).

13. Міжнародні стандарти контролю державних фінансів INTOSAI. URL: <http://www.intosai.org/en/issai-executive-summaries/4-auditing-guidelines/general-auditing-guidelines.html> (дата звернення 02.06.2021).

14. Міжнародні стандарти якості, аудиту, супутніх послуг, інших завдань з надання впевненості. Видання 2016 -2017р. К. : АПУ, 2018. URL: <http://www.apu.com.ua> (дата звернення 02.06.2021).

15. Позняковська Н. М. Історія розвитку державного фінансового контролю. *Україна и Беларусь: ресурси підприємництва: монографія* / П. Ю. Храпко и др. ; под науч. ред. Л. Е. Совик. Пинск : ПолесГУ, 2017. С. 39–44.

16. Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні: закон України у ред. від 27.01.2018 р. № 2265-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-12/ed20180127/conv> (дата звернення 02.06.2021).

17. Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність: Закон України від 21.12.2018 р. URL: www.apu.com.ua. (дата звернення 02.06.2021).

18. Хмельков А.В. Державний фінансовий контроль: *підручник*/ А.В. Хмельков. Х.: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2017. 228 с. URL: https://www.researchgate.net/publication/321685251_Derzavni_j_finansovij_kontrol_Pidrucnik (дата звернення 02.06.2021).

**СКЛАД МІЖНАРОДНИХ СТАНДАРТІВ КОНТРОЛЮ
ЯКОСТІ, АУДИТУ, ОГЛЯДУ, ІНШОГО НАДАННЯ
ВПЕВНЕНОСТІ ТА СУПУТНИХ ПОСЛУГ
(видання 2016 -2017 років)**

Частина 1
АУДИТИ ІСТОРИЧНОЇ ФІНАНСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ 200–299 ЗАГАЛЬНІ ПРИНЦИПИ ТА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ
<p>МСА 200 «Загальні цілі незалежного аудитора та проведення аудиту відповідно до Міжнародних стандартів аудиту» МСА 210 «Узгодження умов завдань з аудиту» МСА 220 «Контроль якості аудиту фінансової звітності»</p>
<p>МСА 230 «Аудиторська документація» МСА 240 «Відповідальність аудитора, що стосується шахрайства, при аудиті фінансової звітності»</p>
<p>МСА 250 «Розгляд законодавчих та нормативних актів під час аудиту фінансової звітності» МСА 260 (переглянутий) «Повідомлення інформації тим, кого наділено найвищими повноваженнями» МСА 265 «Повідомлення інформації про недоліки внутрішнього контролю тим, кого наділено найвищими повноваженнями, та управлінському персоналу»</p>
300–499 ОЦІНКА РИЗИКІВ ТА ДІЇ У ВІДПОВІДЬ НА ОЦІНЕНІ РИЗИКИ
<p>МСА 300 «Планування аудиту фінансової звітності» МСА 315 (переглянутий) «Ідентифікація та оцінювання ризиків суттєвого викривлення через розуміння суб'єкта господарювання і його середовища» МСА 320 «Суттєвість при плануванні та проведенні аудиту»</p>
<p>МСА 330 «Дії аудитора у відповідь на оцінені ризики» МСА 402 «Положення щодо аудиту суб'єкта господарювання, що користується послугами організації, що надає послуги» МСА 450 «Оцінювання викривлень, виявлених під час аудиту»</p>
500–599 АУДИТОРСЬКІ ДОКАЗИ
<p>МСА 500 «Аудиторські докази» МСА 501 «Аудиторські докази – особливі положення щодо відібраних</p>

<p>елементів» МСА 505 «Зовнішні підтвердження» МСА 510 «Перші завдання з аудиту – залишки на початок періоду»</p>
<p>МСА 520 «Аналітичні процедури» МСА 530 «Аудиторська вибірка» МСА 540 «Аудит облікових оцінок, у тому числі облікових оцінок за справедливою вартістю, та пов'язані з ними розкриття інформації» МСА 550 «Пов'язані сторони» МСА 560 «Події після звітного періоду» МСА 570 (переглянутий) «Безперервність діяльності» МСА 580 «Письмові запевнення»</p>
<p>600–699 ВИКОРИСТАННЯ РОБОТИ ІНШИХ ФАХІВЦІВ</p>
<p>МСА 600 «Особливі положення щодо аудитів фінансової звітності групи (включаючи роботу аудиторів компонентів)» МСА 610 (переглянутий в 2013 р.) «Використання роботи внутрішніх аудиторів» МСА 620 «Використання роботи експерта аудитора»</p>
<p>700–799 АУДИТОРСЬКІ ВИСНОВКИ ТА ЗВІТУВАННЯ</p>
<p>МСА 700 (переглянутий) «Формування думки та складання звіту щодо фінансової звітності» МСА 701 «Повідомлення інформації з ключових питань аудиту в звіті незалежного аудитора» МСА 705 (переглянутий) «Модифікації думки у звіті незалежного аудитора»</p>
<p>МСА 706 (переглянутий) «Пояснювальні параграфи та параграфи з інших питань у звіті незалежного аудитора» МСА 710 «Порівняльна інформація – відповідні показники і порівняльна фінансова звітність» МСА 720 (переглянутий) «Відповідальність аудитора щодо іншої інформації»</p>
<p>800–899 СПЕЦІАЛІЗОВАНІ СФЕРИ</p>
<p>МСА 800 (переглянутий) «Особливі положення – аудити фінансової звітності, складеної відповідно до концептуальних основ спеціального призначення» МСА 805 «Особливі положення щодо аудитів окремих фінансових звітів та окремих елементів, рахунків або статей фінансового звіту» МСА 810 (переглянутий) «Завдання зі звітування щодо узагальненої фінансової звітності»</p>
<p>Міжнародний стандарт контролю якості (МСКЯ) 1 «Контроль якості для фірм, що виконують аудити та огляди фінансової звітності, а також інші</p>

завдання з надання впевненості і супутні послуги»
МІЖНАРОДНІ СТАНДАРТИ КОНТРОЛЮ ЯКОСТІ, АУДИТУ, ОГЛЯДУ, ІНШОГО НАДАННЯ ВПЕВНЕНОСТІ ТА СУПУТНИХ ПОСЛУГ ЧАСТИНА II
АУДИТ ТА ОГЛЯД ІСТОРИЧНОЇ ФІНАНСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ 2000–2699 МІЖНАРОДНІ СТАНДАРТИ ЗАВДАНЬ З ОГЛЯДУ (МСЗО)
2400 (переглянутий) «Завдання з огляду історичної фінансової звітності» 2410 «Огляд проміжної фінансової інформації, що виконується незалежним аудитором суб'єкта господарювання»
ЗАВДАННЯ З НАДАННЯ ВПЕВНЕНОСТІ, ЩО НЕ Є АУДИТОМ ЧИ ОГЛЯДОМ ІСТОРИЧНОЇ ФІНАНСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ
3000–3699 МІЖНАРОДНІ СТАНДАРТИ ЗАВДАНЬ З НАДАННЯ ВПЕВНЕНОСТІ (МСЗНВ) 3000–3399 ЗАСТОСОВНІ ДО ВСІХ ЗАВДАНЬ З НАДАННЯ ВПЕВНЕНОСТІ 3000 (переглянутий) «Завдання з надання впевненості, що не є аудитом чи оглядом історичної фінансової інформації»
4000–3699 СТАНДАРТИ ДЛЯ СПЕЦІАЛІЗОВАНИХ СФЕР
3400 «Перевірка прогнозної фінансової інформації» (раніше МСА 810) 3402 «Звіти з надання впевненості щодо заходів контролю в організації, що надає послуги» 3410 «Завдання з надання впевненості щодо звітів з парникових газів» 3420 «Завдання з надання впевненості щодо підготовки гіпотетичної фінансової інформації, яка включається до проспекту емісії»
СУПУТНІ ПОСЛУГИ
4000–4699 МІЖНАРОДНІ СТАНДАРТИ СУПУТНИХ ПОСЛУГ (МССП) 4400 «Завдання з виконання узгоджених процедур стосовно фінансової інформації» (раніше МСА 920) 4410 (переглянутий) «Завдання з компіляції інформації»